

38. Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo vrehuliuvannia pytan avtorskoho prava i sumizhnykh prav №7539 vid 01.02.2018 [Draft Law on amending some legislative acts of Ukraine on regulating the copyright issues and related rights No. 7539 dated from February 1, 2018]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63399 [in Ukrainian].

39. Rishennia Yevropeiskoho sud uz prav liudyny vid 18.12.2012 r. u spravi «Akhmet Yuldirim proty Turechchynu» [Judgment of the European Court of Human Rights dated from December 18, 2012 in case Ahmet Yildirim v. Turkey]. URL: https://mmdc.ru/praktika_evropejskogo_suda/praktika_po_st10_evropejskoj_konvencii/akhmet-yuldyrym-protiv-turtsii-ahmet-yuldirim-v-turkey/ [in Ukrainian].

40. Pozytyisia Instytutu Media-Prava shchodo zakonoproektu pro zakhyst avtorskykh prav v Interneti [Position of the Media-Law Institute regarding the bill on the protection of copyright in Internet]. URL: <http://www.medialaw.kiev.ua/news/organization/2454> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 21.10.2020

УДК 342.8:347.994 (477)

Чудик Наталія Олегівна,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права
Західноукраїнського національного Університету
e-mail: Natali_ternopil@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0003-0649-2715>

ПРОТИДІЯ ЗЛОВЖИВАННЮ АДМІНІСТРАТИВНИМИ РЕСУРСАМИ ПІД ЧАС ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ

Стаття присвячена аналізу механізму протидії зловживанню адміністративними ресурсами під час виборчого процесу.

Проаналізовано головні напрямки використання адміністративних ресурсів під час проведення виборів.

З'ясовано, що зловживання адміністративним ресурсом під час виборчого процесу – використання владних повноважень і державних ресурсів партіями або політиками у їх власних виборчих інтересах чи неправомірна вигода, отримана певними партіями або кандидатами шляхом використання їх повноважень або зв'язків із державними установами, щоб вплинути на результат виборів.

Встановлено, що зловживання адмінресурсом включає різноманітні прояви використання владних повноважень і державних ресурсів у виборчих інтересах кандидатів чи партій. Тому можна виокремити такі основні типи адміністративного ресурсу, як інституційний, бюджетний, силовий, регуляторний та медійний.

Доведено, щоб вибори були справді демократичними, вони повинні відповідати певним стандартам з багаторічного досвіду міжнародного співтовариства. На додаток до загальних принципів, таких як загальність, рівність, вільність та таємність голосування, а також регулярність проведення виборів, поняття справедливості також має важливу роль. Саме тому таким актуальним стає забезпечення від неналежного використання адміністративних ресурсів.

Розкрито механізм протидії зловживанню адміністративними ресурсами під час виборчого процесу. Доведено, що в результаті домовленості державні органи ухвалюють чи не ухвалюють певне рішення, використовують кадровий чи матеріально-технічний ресурс, бюджетні кошти, примус силових структур, державні чи комунальні ЗМІ на користь певного кандидата чи партії. Тобто, адміністративний ресурс, це використання майже будь-яких владних можливостей задля впливу на результати виборів.

Встановлено, що застосування адміністративного ресурсу здатне в межах декількох відсотків впливати на результати виборів, що в будь-якому випадку є неприпустимим, адже вирішується доля країни і людей на багато років вперед.

Ключові слова: виборчий процес, адміністративний ресурс, виборчі спори, виборче право, судовий захист.

Chudyk N. COUNTERING THE ABUSE OF ADMINISTRATIVE RESOURCES DURING THE ELECTION PROCESS

The article is devoted to the analysis of the mechanism of counteraction to abuse of administrative resources during the election process.

The main directions of using administrative resources during the elections are analyzed.

It has been found that the abuse of administrative resources during the election process is the use of power and state resources by parties or politicians in their own electoral interests or the ill-gotten gains obtained by certain parties or candidates by using their powers or links with state institutions to influence on the outcome of the election.

It has been established that the abuse of administrative resources includes various manifestations of the use of power and state resources in the electoral interests of candidates or parties. Therefore, we can distinguish such basic types of administrative resources as institutional, budgetary, power, regulatory and media.

It has been proven that elections must be truly democratic, they must meet certain standards from the many years of experience of the international community. In addition to general principles such as universality, equality, freedom and secrecy

of the ballot, as well as the regularity of elections, the concept of justice also plays an important role. That is why protection against improper use of administrative resources is becoming so important.

The mechanism of counteracting the abuse of administrative resources during the election process is revealed. It is proved that as a result of an agreement, state bodies make or do not make a certain decision, use human or logistical resources, budget funds, coercion of law enforcement agencies, state or municipal media in favor of a particular candidate or party. That is, an administrative resource is the use of almost any power to influence the election results.

It is established that the use of administrative resources can affect the election results within a few percent, which in any case is unacceptable, because the fate of the country and the people is decided for many years to come.

Key words: election process, administrative resource, election disputes, suffrage, judicial protection.

Постановка проблеми. Неналежне використання адміністративних ресурсів під час виборчого процесу охарактеризовано як проблему в міжнародних звітах про вибори в низці європейських країн. Це явище трапляється як у нових демократіях, так і в країнах із давніми демократичними традиціями. На практиці спостерігачі за виборами зіштовхуються з різними варіаціями цієї проблеми: від тиску на чиновників і держслужбовців до використання державних ресурсів під час виборчих кампаній. Загалом місцеві та регіональні вибори мають багато схожих рис із національними виборами, коли йдеться про таку форму порушень. Однак через специфічну роль місцевих і регіональних представників та чиновників у виборчій адміністрації та з огляду на внутрішній зв'язок на рівні низів між посадовими особами, кандидатами, чиновниками й електоратом місцева та регіональна перспективи є виправданими.

Кандидати, які неналежно використовують адміністративні ресурси у виборчих процесах, не тільки несправедливо чинять щодо своїх конкурентів, вони також підривають основи нашої демократичної культури, невіддільної від поняття справедливості. Приклади таких зловживань у виборах можуть бути різними, як-от неналежне використання службових автомобілів під час кампаній, монополізація засобів масової інформації, залякування виборців та навіть підкуп голосів. Недостатня довіра до політиків і партій, політична апатія і втома виборців – з цими наслідками стикаються як розвинені, так і демократії, що розвиваються.

Сприяння принципу чесної гри на виборах – одне з нагальних завдань для відновлення довіри до політиків та збільшення участі громадян у демократичному ухваленні рішень, особливо на місцевому та регіональному рівнях.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Останніми роками наукові погляди у сфері виборчого права змінювалися під впливом змін у виборчому законодавстві, в результаті чого нині велика різноманітність сучасних досліджень основних положень адміністративно-правового забезпечення виборчого процесу.

Проблематикою наукового обґрунтування протидії зловживанню адміністративними ресурсами під час виборчого процесу займалися В. Галайчук, М. Жушман, С. Кальченко, М. Мельник, М. Ставнійчук та інші науковці.

Мета статті – аналіз окремих положень законодавства, наукових поглядів та практики протидії зловживанню адміністративними ресурсами під час виборчого процесу, задля виявлення прогалин неналежного правового регулювання цих правовідносин та вироблення пропозицій з їх усунення для практичного застосування під час майбутніх виборів в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Класичне розуміння адміністративного ресурсу на виборах слід вважати людські, фінансові, матеріальні, натуральні й інші нематеріальні ресурси, які використовують під час виборів виборні особи та публічні службовці завдяки своєму контролю над персоналом публічного сектора, фінансами, призначеннями та доступом до публічних об'єктів. Сюди також належать ресурси у формі престижу чи публічної значущості, які походять від статусу виборних осіб чи публічних службовців і які можуть надати політичну підтримку або іншу форму підтримки [1].

Попри це, в українських реаліях це поняття потребує більш широкого та комплексного розгляду. Тут потрібно детально розглядати не тільки повноваження та ресурси, що можуть бути протиправно використані під час виборчого процесу, але й враховувати ті ресурси, що можуть бути застосовані задовго до початку виборів, а також після їх завершення. З огляду на це, до «класичних» блоків щодо адміністрування виборів, фінансування політичної діяльності та обмежень щодо агітації варто додати новий додатковий дещо нестандартний блок – зловживання законодавчою владою.

У діяльності Верховної Ради України досить часто трапляються випадки, коли прийняття та/або неприйняття певного законодавчого регулювання безпосередньо впливає на можливості парламентських партій щодо спрощення їх участі у виборах. Загалом, такі активності можна назвати зловживанням парламентським/законодавчим ресурсом. Тут можна виокремити кілька блоків можливих порушень: часта зміна виборчого законодавства; вплив на якість законодавства; законодавча бездіяльність (самоусунення парламенту від регулювання на рівні закону певних питань); несвоєчасність прийняття рішень та зловживання і лобіювання партійних інтересів. Кожен з цих блоків є досить комплексним та не має детального юридичного аналізу в національній доктрині виборчого права.

Часта зміна виборчого законодавства. Навіть незначні зміни виборчих процедур та умов участі у виборах можуть суттєво впливати на хід виборчого процесу та рівність його учасників. Адже стабільність виборчого законодавства є запорукою чесних та вільних виборів. Разом з тим, заборона зміни виборчого

законодавства менше ніж за рік до виборів вважається суттєвою гарантією для реалізації принципів виборчого права [2]. Політичні партії, які залучені до парламентської роботи (мають своїх представників), перебувають у безумовно кращому становищі. Вони не тільки дізнаються про зміни до виборчого законодавства одразу після їх прийняття, але й мають можливість брати участь у їх підготовці. На практиці це спричиняє порушення принципу рівності суб'єктів виборчого процесу. Окрім зазначеного, часті зміни законодавства порушують принцип юридичної визначеності як елементу верховенства права. Відсутність правової певності та захисту довіри до стабільного законодавства суттєво обмежує дії та активності політичних партій, які дізнаються про прийняті зміни тільки у ході виборчого процесу після їх прийняття.

Вплив на якість законодавства. Тут слід звернути увагу на аспект навмисного неякісного регулювання відносин на рівні закону, коли помилку чи «недопрацювання» парламенту виправлятимуть органи адміністрування виборів, які формуються на партійній основі та все ж можуть в той чи інший спосіб відображати партійні пріоритети. На практиці такі помилки, колізії та прогалини у Виборчому кодексі України чи іншому законі виправляються Центральною виборчою комісією під час прийняття додаткових підзаконних нормативно-правових актів. А в окремих випадках – і через прийняття спеціальних роз'яснень щодо застосування положень виборчого законодавства.

Як приклад, для підготовки місцевих виборів 2020 року Центральна виборча комісія офіційно прийняла близько 20 роз'яснень порядку застосування виборчого законодавства. Досить часто такі роз'яснення та підзаконні нормативні акти спрямовані не тільки на деталізацію норм Виборчого кодексу України, а й передбачають їх розвиток. Наприклад, в Постанові ЦВК № 249 від 11 вересня 2020 року [3] було деталізовано положення статті 216 Виборчого кодексу України і визначено рівні місцевих рад, які не допускають одночасного балотування депутатів місцевих рад. Таким своїм рішенням ЦВК досить творчо застосувала положення Виборчого кодексу України та фактично встановила норму права, яка мала б мати силу закону.

Фактично тут ідеться про самоусунення парламенту від регулювання на рівні закону певних питань. Адже законодавча процедура та природа закону суттєво обмежують можливі зловживання згодом. Тоді як підзаконне регулювання в ЦВК чи навіть у процесі правозастосування норм іншими виборчими комісіями залишає «простір для маневру» і можливих зловживань.

Окремо слід звернути увагу на несвоєчасність прийняття рішень. Навіть ті рішення парламенту, що приймаються з дотриманням вимог до їх форми та змісту, можуть прийматися надто пізно для їх належного врахування партіями та кандидатами, які беруть участь у виборах. Досить показовими тут можуть бути приклади: призначення місцевих виборів у 2020 році [4], а також зміна адміністративно-територіального устрою [5].

Також до нової цікавої для аналізу форми зловживання можна віднести і законодавчу бездіяльність парламенту. За загальним правилом, парламент має певну міру дискреції (свободу розсуду) для регулювання тих чи інших питань. Власне, це випливає з теорії парламентського суверенітету. Проте існують певні питання, щодо яких право парламенту прийняти закон має перетворюватися на його обов'язок. І невиконання цього обов'язку в ситуації, коли це допоможе певній політичній партії отримати на виборах більшу підтримку, має розцінюватися як нова та неординарна форма адміністративного ресурсу.

Як приклад, Виборчий кодекс України в чинній сьогодні редакції не містить жодного чіткого регулювання проведення передвиборної агітації в мережі «Інтернет» та соціальних мережах. Така агітація частково підпадає під загальні обмеження, визначені Кодексом до агітації загалом. Проте переважна більшість особливостей інтернету та сучасних цифрових технологій вимагають окремого законодавчого регулювання. Відсутність такого спеціального регулювання фактично нівелює вплив держави на цю сферу та виводить таку агітацію «в тінь».

Поза законодавчим регулюванням залишається питання використання банерної реклами, здійснення таргетування аудиторії під час розміщення та просування реклами, поширення агресивної реклами, розміщення прихованої політичної агітації, використання фейкових новин тощо. Звісно, здійснити повне та вичерпне регулювання цих питань зараз навряд чи можливо. Більше того, навіть далеко не в усіх країнах з розвиненими демократичними традиціями вже розроблено відповідні механізми регулювання. Проте український парламент навіть не здійснив спроби врегулювати ці моменти.

Так само у Виборчому кодексі України не додано належного регулювання прихованої реклами через непряму агітацію, що може міститися в соціальній рекламі, телевізійних шоу, серіалах, художніх або документальних фільмах.

Попри це, форми прямої та непрямої агітації, що активно використовувалися найбільшими парламентськими партіями, які спільно, безумовно, складають більшість в парламенті, чомусь не врегульовуються та знаходяться поза межами належного законодавчого впливу.

Щодо останнього елементу, то цей елемент зловживання законодавчими повноваженнями є, на жаль, найбільш поширеним та очевидним. Парламентські партії мають можливість під час прийняття законів врахувати власні потреби та сформувані законодавче поле для виборів, яке буде для них комфортним та забезпечить успіх на виборах. Звісно, такі зловживання є неприпустимими в демократичному суспільстві. На жаль, в українських реаліях таке трапляється досить часто. Переваги для тих чи інших політичних партій, закладені до тексту виборчого закону, інколи можна помітити дуже легко. Лише кілька прикладів

законодавчої «підготовки» до місцевих виборів 2020 року (наприклад, таких як непрогнозоване коригування виборчої системи, зміна механізму формування складу виборчих комісій чи встановлення розміру грошової застави та ін.) досить чітко демонструють роль парламентських політичних партій та їх інтереси на виборах.

Висновки. Представлений тут короткий аналіз зловживання законодавчою владою на виборах потребує не тільки детального юридичного аналізу, але й належного реагування у відповідних ситуаціях органами нормозастосування, насамперед, судами. Ігнорування цієї форми зловживання адміністративним ресурсом негативно вплине на реалізацію принципів виборчого права та може спричинити в окремих випадках їх повне нівелювання.

Зловживання адмінресурсом включає різноманітні прояви використання владних повноважень і державних ресурсів у виборчих інтересах кандидатів чи партій. Тому можна виокремити такі основні типи адміністративного ресурсу:

- інституційний – використання кадрових ресурсів та матеріально-технічних засобів у інтересах окремих партій чи політиків, за відсутності рівного доступу до них усіх інших політичних акторів (участь державних службовців чи працівників бюджетних установ у робочий час у передвиборчих заходах кандидатів чи партій; пряий чи прихований тиск на кандидатів, активістів політичних партій, членів виборчих комісій за місцем їх основної зайнятості);

- бюджетний – використання бюджетних коштів та засобів на користь окремих партій чи політиків (пряма роздача виборцям державних грошових ресурсів, товарів чи послуг; спонтанні бюджетні виплати у ході або незадовго до виборчої кампанії, без обґрунтування запланованого і невідкладного характеру таких виплат; надання службовими і посадовими особами органів державної влади та місцевого самоврядування зобов'язань чи обіцянок щодо реалізації за бюджетні кошти інфраструктурних проєктів, вирішення соціальних проблем чи підвищення зарплат, пенсій, стипендій);

- силовий – використання правоохоронних та інших органів, що мають повноваження здійснювати примус (поліція, прокуратура, СБУ, митниця, податкова) в інтересах одних політиків чи партій або з метою тиску на інших (кримінальне переслідування чи адміністративне покарання політиків (потенційних чи фактичних кандидатів), їх затримання чи арешт під час або незадовго до виборчої кампанії (у т. ч. погрози щодо переслідування); фізична протидія публічним масовим заходам окремих політиків чи партій, штучне створення неприйнятних умов для їх проведення; пряий чи прихований тиск на кандидатів, активістів політичних партій, членів виборчих комісій, журналістів (у т. ч. за місцем їх основної роботи);

- регуляторний – ухвалення органами державної влади, місцевого самоврядування і підконтрольними їм структурами управлінських рішень в інтересах окремих політиків чи партій (застосування санкцій та проведення раптових перевірок суб'єктів підприємницької діяльності, які беруть участь у виборчій кампанії або виступають донорами політиків чи партій; вибіркоче застосування регуляторного законодавства проти суб'єктів підприємницької діяльності, які беруть (чи планують брати) участь у виборчій кампанії або виступають донорами політиків чи партій);

- медійний – використання підконтрольних органам державної влади і місцевого самоврядування ЗМІ в інтересах конкретних партій чи політиків (прихована реклама в державних чи комунальних ЗМІ окремих політиків чи партій; свідоме ігнорування ЗМІ резонансних чи суспільно важливих подій, висвітлення яких невігідне окремим політикам чи партіям).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Звіт про зловживання адміністративним ресурсом під час виборчих процесів (CDLAD(2013)033) URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2013\)033-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2013)033-e).

2. Кодекс належної практики у виборчих справах. Керівні принципи та пояснювальна доповідь, ухвалені Венеціанською комісією на 52-й сесії. Венеція, 18-19 жовтня 2002 року. (CDL-AD(2002)023rev2-cor-e). URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2002\)023rev2-cor-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2002)023rev2-cor-e).

3. Постанова Центральної Виборчої комісії «Про Роз'яснення щодо застосування окремих положень Виборчого кодексу України стосовно висування кандидатів на місцевих виборах» № 249 від 11 вересня 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0249359-20>.

4. Постанова Верховної Ради України «Про призначення чергових місцевих виборів у 2020 році» 15 липня 2020 року № 795-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/795-20>.

5. Постанова Верховної Ради України «Про утворення та ліквідацію районів» від 17 липня 2020 року № 807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20>.

REFERENCES:

1. Report on the misuse of administrative resources during electoral processes (CDLAD(2013)033) URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2013\)033-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2013)033-e).

2. Code of Good Practice in Electoral Matters: Guidelines and Explanatory Report (CDL-AD(2002)023rev2-cor-e). URL: [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2002\)023rev2-cor-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2002)023rev2-cor-e).

3. Postanova Tsentralnoi Vybornoї komisii «Pro Roziasnennia shchodo zastosuvannia okremykh polozhen Vybornoї kodeksu Ukrainy stosovno vysuvannia kandydativ na mistsevykh vyborakh» № 249 vid 11 veresnia 2020 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0249359-20>. [in Ukrainian].

4. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro pryznachennia chervovykh mistsevykh vyboriv u 2020 rotsi» 15 lypnia 2020 № 795-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/795-20>. [in Ukrainian].

5. Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy «Pro utvorennia ta likvidatsiiu raioniv» vid 17 lypnia 2020 # 807-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-20>. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 22.10.2020

УДК 347.78

Стременовський Сергій Миколайович,
кандидат юридичних наук, доцент кафедри правознавства
Міжнародного приватного університету імені Пилипа Орлика

ІНСТИТУТ СПІВАВТОРСТВА: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Досліджуються різнобічні аспекти правової регламентації авторства та співавторства. Увага акцентується на таких упущеннях законодавчого характеру, як декларативне зазначення угоди про співавторство, відсутність визначення умов її виникнення, тощо. Розглянуті проблеми реалізації співавторства під час написання колективного твору науки, створення музикального твору, твору образотворчого мистецтва, інтерв'ю.

Автор прийшов до висновку, що співавторство широко поширено у багатьох наукових, літературних, образотворчих жанрах. Розподіл майнових і особистих немайнових прав співавторів залежить від виду співавторства - роздільного чи нероздільного. Співавторство в музичних творах може бути виділене лише в разі залишення при цьому цілісності твору, а в творах образотворчого мистецтва - його естетичної цінності. Право на авторство в інтерв'ю залежить від творчого внеску інтерв'ююваного та особи, яка позує в фотографічному творі.

Ключові слова: авторство, співавторство, законодавство, критерії визначення, особливості розділу авторських прав, роздільне та нероздільне співавторство, музикальний твір, твір образотворчого мистецтва, інтерв'ю.

Stremenovsky S. INSTITUTE OF CO-AUTHORITY: PROBLEMS OF IMPLEMENTATION

Various aspects of the legal regulation of authorship and co-authorship are studied. Attention is focused on such omissions of a legislative nature as the declarative indication of the co-authorship agreement, the lack of definition of the conditions of its occurrence, etc. The problems of co-authorship in writing a collective work of science, creating a musical work, a work of fine art, interviews are considered.

The author came to the conclusion that co-authorship is widespread in many scientific, literary and visual genres. The distribution of property and personal non-property rights of co-authors depends on the type of co-authorship - separate or indivisible. Co-authorship in musical works can be distinguished only in the case of leaving the integrity of the work, and in works of fine art - its aesthetic value. The copyright in the interview depends on the creative contribution of the interviewee and the person posing in the photographic work.

Key words: authorship, co-authorship, legislation, criteria for definition, features of copyright section, separate and indivisible co-authorship, musical work, work of fine art, interview.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження аналізованої проблематики зумовлений недостатньою законодавчою визначеністю усіх аспектів авторства та співавторства, недоліків правового регулювання співавторства, відсутності однозначних поглядів науковців з питань його реалізації. Інститут співавторства в загальних положеннях відповідає міжнародним положенням з авторського права, однак в Україні він потребує подальшого удосконалення законодавства з багатьох аспектів виникнення і реалізації співавторства, умов договору про співавторство, попередження примусу в співавторстві та інше. Недостатньо законодавчо визначені умови та реалізація співавторства під час написання колективного твору науки, створення музикального твору, твору образотворчого мистецтва, інтерв'ю та інших об'єктів авторського права.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вивченням аналізованої проблематики займаються С.Гаврилов, О. Дзера, О.Жарко, О. Йоффе, А.Котляр, С. Мазуренко, І. Савельєв, О.Сичивиця, О. Яворська та інші науковці. Ними акцентується увага на проблемних аспектах реалізації співавторства, критеріях визначення подільного і неподільного співавторства, розгляді правової природи договору між співавторами, судовій практиці з питань захисту порушення прав співавторів. Однак комплексний розгляд проблем правового регулювання співавторства здійснений ще не достатньо повно, що актуалізує дане дослідження.

Метою статті є розгляд проблемних аспектів реалізації таких об'єктів співавторства, як науковий та музичний твір, твір образотворчого мистецтва, визначення творчого характеру інтерв'ю, узагальнення пропозицій з питань удосконалення законодавства у сфері авторського права.

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначення співавторства нерозривно пов'язано із авторством. Закон України (далі - ЗУ) «Про авторське право і суміжні права» автора визначає як фізичну особу, яка своєю творчою працею створила твір (ст. 1), та вказує, що первинним суб'єктом, якому належить авторське право, є автор твору, за відсутності доказів іншого автором твору вважається особа, зазначена як автор на оригіналі або примірнику твору (презумпція авторства) (п.1. ст.11) [1]. Авторство науковцями визначається як «безстрокова невід'ємна якість, яку творець твору набуває винятково за фактом створення